

Seat No. : _____

TK-111

B.A. Sem.-I

May-2013

Sociology EC-II-105

(Indian Society)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) પ્રશ્ન-૧ અને ૨ના જવાબ ૬૫૦-૭૦૦ શબ્દોમાં લખો.

૧. (અ) “ભારતીય સમાજમાં વિવિધતામાં એકતા છે.” આ વિધાનની યથાર્થતા તપાસો. ૭

અથવા

ભારતીય સમાજ ઉપર ઇસ્લામ ધર્મની અસરો તપાસો.

(બ) વર્ણ એટલે શું ? વર્ણવ્યવસ્થાનું સ્વરૂપ જણાવો. ૭

અથવા

કુટુંબનો અર્થ આપી કુટુંબના મુખ્ય કાર્યો જણાવો.

૨. (અ) ગ્રામિણ સમુદાયની ખાસિયતો ચર્ચો. ૭

અથવા

શહેરી ભારતની મુખ્ય સમસ્યાઓ ચર્ચો.

(બ) ભારતીય સમાજમાં સ્ત્રીનું સામાજિક સ્થાન જણાવો. ૭

અથવા

સ્ત્રીઓ પ્રત્યેના સમાજના બદલાતાં વલણો જણાવો.

૩. ટૂંકનોંધ લખો : (૩૦૦ થી ૪૦૦ શબ્દોમાં) ૧૬

(૧) ભારતની જ્ઞાતિવ્યવસ્થા

અથવા

ભારતની વિવિધ ભાષાઓ

(૨) બહિર્લગ્નના નિયમો

અથવા

લગ્નવિચ્છેદ

(૩) શહેરી જીવનની ખાસિયતો

અથવા

ગ્રામ પંચાયત

(૪) સ્ત્રી-પુરુષ સંબંધોમાં સુધારણા

અથવા

પરિવર્તનનો સાંસ્કૃતિક પ્રવાહ

૪. ટૂંકા પ્રશ્નો :

૧૨

- (૧) ભારતના મુખ્ય ધર્મો જણાવો.
- (૨) જજમાની પ્રથા એટલે શું ?
- (૩) સ્ત્રીઓને લગતાં કોઈપણ બે કાયદાઓ જણાવો.
- (૪) ભૂદાન-ગ્રામદાન ચળવળનાં પ્રણેતા કોણ હતા ?
- (૫) સગપણ સંબંધો એટલે શું ?
- (૬) ભારતમાં રાષ્ટ્રીય એકતા સામેના નવા પડકારો જણાવો.

૫. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

૧૪

- (૧) જ્ઞાતિવ્યવસ્થા _____ માં જોવા મળે છે. (આદિવાસીઓ, હિંદુઓ)
- (૨) ભારતીય સમાજવ્યવસ્થાનું મુખ્ય એકમ _____ છે. (લગ્ન, કુટુંબ)
- (૩) અકબરે _____ નીતિ અપનાવી હતી. (સર્વધર્મ સમભાવ, ઇસ્લામિક)
- (૪) સૌથી જૂનો વેદ _____ છે. (સામવેદ, ઋગ્વેદ)
- (૫) સંયુક્ત કુટુંબમાં અધિકારની ઢબ _____ ના હાથમાં હોય છે. (સૌથી મોટા પુત્ર, સૌથી નાના પુત્ર)
- (૬) સ્ત્રીઓ માટે બેવડી ભૂમિકા _____ સર્જે છે. (ભૂમિકા સંઘર્ષ, સ્પર્ધા)
- (૭) આધુનિક ભારતમાં સામાજિક સુધારણાનો પ્રવાહ _____ સાથે સંકડાયેલ છે. (નવજાગૃતિ, પરંપરા)
- (૮) _____ વર્ષમાં વિધવા પુનઃલગ્નને કાનૂની માન્યતા મળી હતી. (૧૮૫૬, ૧૮૭૨)
- (૯) પતિ-પત્ની વચ્ચેનો સંબંધ _____ છે. (જોડાણનો, લોહીનો)
- (૧૦) મુસ્લિમ શાસનકાળ દરમિયાન ભારતમાં _____ ભાષાનો વિકાસ થયો હતો. (અંગ્રેજી, ઉર્દૂ)
- (૧૧) વર્ણો _____ છે. (બે, ચાર)
- (૧૨) જ્ઞાતિ બહારના લગ્ન _____ કહેવાય છે. (અંતઃલગ્ન, બહિર્લગ્ન)
- (૧૩) નગર આયોજન _____ વિજ્ઞાન છે. (વાસ્તુશાસ્ત્ર, જ્યોતિષશાસ્ત્ર)
- (૧૪) ૨૦૦૧ની વસ્તીગણતરી મુજબ ગ્રામીણ સમુદાયોની વસ્તી _____ છે. (૭૬%, ૮૬%)

Seat No. : _____

TK-111

B.A. Sem.-I

May-2013

Sociology EC-II-105

(Indian Society)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) **All** questions are compulsory.
(2) Answer Question No. **1** and **2** in **650-700** words.

1. (A) There is a unity in diversity in the Indian Society.” Justify this statement. **7**

OR

Describe the effect of the Islam on Indian Society.

- (B) What is Varna ? State the formation of ‘Varna’ system. **7**

OR

Give the meaning of “family” and state the major functions of “family”.

2. (A) State the characteristics of the rural community. **7**

OR

Describe the major problems of the Urban India.

- (B) State the status of women in Indian Society. **7**

OR

State the changes in attitude towards women in Society.

3. Write short notes in about **300** to **400** words : **16**

- (1) Caste System in India

OR

Various Languages in India

- (2) The Laws of Exogamy

OR

Divorce

(3) Characteristics of the Urban Life

OR

Gram Panchayat

(4) Reforms in Men-Women Relationship

OR

Cultural Stream of Change

4. Answer in brief :

12

- (1) What are the major religions of India ?
- (2) What is Jajmani System ?
- (3) State any two laws regarding women.
- (4) Who was the founder of the “Bhudan” and “Gramdan” movements ?
- (5) What is Kinship relationship ?
- (6) State the new challenges against the national unity in India.

5. Fill in the blanks by choosing the correct option from the brackets :

14

- (1) Caste system is present in the _____. (Tribes, Hindus)
- (2) _____ is the main unit of Indian Society. (Marriage, Family)
- (3) Akbar had accepted _____ policy. (Sarvadharm Sambhav, Islamic)
- (4) _____ is the oldest Vedas. (Samved, Rigved)
- (5) The pattern of power in the joint family is in the hands of _____. (the eldest son, youngest son)
- (6) Double Role creates _____ for women. (Role conflict, Competition)
- (7) The trend of social reforms in the Modern India is attached with _____. (Renaissance, Traditions)
- (8) The law of Re-marriage of widows came into effect in the year _____. (1856, 1872)
- (9) The relation between husband and wife is _____. (Associated Relation, Blood Relation)
- (10) _____ developed during the Islam rule in India. (English, Urdu)
- (11) There are _____ Varna. (Two, Four)
- (12) _____ is out of caste marriage. (Endogamy, Exogamy)
- (13) _____ is the science of town development. (Vastushastra, Jyotishshastra)
- (14) As per 2001 Rural Population Census is _____. (76%, 86%)

_____